

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 144/03-74

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránya a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti M. K., bytom H. M., zastúpeného advokátom Mgr. V. L., Advokátska kancelária, P. B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 604/94 na neverejnom zasadnutí 23. januára 2004 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 604/94 p o r u š i l základné právo M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. M. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia M. K. v sume 8 796 Sk (slovom osemtisícšesťdesiatšesť slovenských korún) advokátovi Mgr. V. L., Advokátska kancelária, P. B.

4. Okresný súd Žilina j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 8 796 Sk (slovom osemtisícšesťdesiatšesť slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti M. K. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 144/03-43 z 25. septembra 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť M. K., bytom H. M. (ďalej len „sťažovateľ“), zo 17. decembra 2002 doplnenú na základe výzvy ústavného súdu podaním z 13. februára 2003 a následne prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu - advokáta Mgr. V. L., Advokátska kancelária, P. B., podaním z 27. augusta 2003.

Sťažovateľ uviedol, že sa 29. novembra 1990 na Okresnom súde Považská Bystrica žalobou domáhal vydania nehnuteľností, náhrady škody a uvedenia nehnuteľností do pôvodného stavu proti obci H. M., Považským hotelom a reštauráciám Považská Bystrica, š. p. v likvidácii, a JRD Považské Podhradie (neskôr Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Považskej Bystrici – Považské Podhradie „v likvidácii“). Na Okresnom súde Považská Bystrica bol predmetný spor vedený pod sp. zn. 5 C 378/93 až do rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 16 Nc 466/94 z 29. júla 1994 o vylúčení sudcov Okresného súdu Považská Bystrica z prejednávania a rozhodovania vecí a o prikázaní vecí Okresnému súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“) na ďalšie konanie. Podľa sťažovateľa však aj na tomto súde

bolo konanie v uvedenej veci (vedené pod sp. zn. 8 C 604/94) poznačené priet'ahmi, v dôsledku ktorých okresný súd dosiaľ vo veci v celom rozsahu nerozhodol. Predmetné konanie na okresnom súde podľa s'ťažovateľa nesie „(...) pečat' nekonečného a nenáležitého poučovania s'ťažovateľa, nekonečného odstraňovania väd jeho návrhu a nerešpektovania práva zo strany okresného súdu, prekrucovania skutočností (...)“. S'ťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu uviedol prehľad postupu uvedeného konania. Okresný súd podľa neho nekonaním alebo nesprávnym postupom spôsobil zbytočné priet'ahy v konaní v obdobiach od 11. novembra 1994 do 24. júna 1996, od 10. júla 1996 do 1. októbra 1997, od 28. januára 1998 do 29. apríla 1999, od 29. apríla 1999 do 5. novembra 1999, od 5. novembra 1999 do 12. septembra 2000, od 12. septembra 2000 do 2. novembra 2000, od 23. januára 2001 do 20. novembra 2001, od 13. decembra 2001 do 19. septembra 2002, od 27. januára 2003 do 27. júna 2003, pričom od 27. júna 2003 podľa s'ťažovateľa okresný súd vo veci opäť nekoná.

S'ťažovateľ taktiež uviedol: „*Od podania môjho návrhu na začatie konania v roku 1990 uplynulo už viac ako 12 rokov a od doručenia spisu Okresnému súdu v Žiline v roku 1994 uplynulo už takmer 9 rokov a o mojich nárokoch, s výnimkou schváleného súdneho zmieru medzi mnou a odporcom 1/, doteraz nebolo rozhodnuté, moja právna neistota nebola odstránená a stále pretrváva.*

Ja pociťujem psychickú i fyzickú ujmu následkom zdĺhavého konania súdu.

Ja som sa enormne venoval tomuto súdnemu sporu, podľa výziev súdu som upravoval a doplňoval svoje podania (...). Venovanie sa tomuto súdnemu sporu bolo pre mňa aj časovo náročné (...). Ja mám zdravotné problémy so srdcom, vysokým krvným tlakom a práve zbytočné priet'ahy v tomto konaní mi zhoršili zdravotný stav natoľko, že som sa musel podrobiť operácii srdca dňa 27. 2. 2003. (...)“

Na základe uvedených tvrdení s'ťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 604/94 porušil právo s'ťažovateľa M. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušil právo s'ťažovateľa M. K., aby jeho záležitosť

bola v primeranej lehote prejednaná, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8.

2. Okresnému súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 604/94 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

*3. M. K. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 150 000,-- Sk (slovom *jednostopäťdesiatšesťtisíc slovenských korún*), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. Kancelárii Ústavného súdu SR sa ukladá zaplatiť všetky trovy právneho zastúpenia M. K. advokátovi Mgr. V. L., advokátska kancelária, P. B. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd v Žiline je povinný uhradiť štátu všetky trovy právneho zastúpenia M. K. na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd v Žiline je povinný zaplatiť sťažovateľovi M. K. náhradu všetkých trov konania vzniknutých sťažovateľovi do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ v podaní zo 7. novembra 2003 doručenom ústavnému súdu 10. novembra 2003 oznámil, že trvá na konaní verejného ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, v podaní z 13. novembra 2003 doručenom ústavnému súdu 18. novembra 2003 však svoje stanovisko zmenil a prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu ústavnému súdu oznámil, že v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Predseda okresného súdu predložil ústavnému súdu spis okresného súdu týkajúci sa posudzovaného konania v prílohe listu sp. zn. Spr 3514/03 z 18. novembra 2003, ku ktorému bolo ako príloha pripojené aj stanovisko vo veci konajúceho sudcu (vrátane prehľadu úkonov vykonaných vo veci), s ktorým sa predseda okresného súdu stotožnil s konštatovaním, že: „*Procesný postup a dĺžka konania súvisí s výrazným podielom účastníkov konania na tom. Sťažnosť preto nie je dôvodná.*“

Vo veci konajúci sudca vo svojom vyjadrení k sťažnosti poukázal na fakt, že vec mu bola pridelená na prejednanie 3. novembra 2000, pričom v priebehu decembra 2000 zisťoval, či je sťažovateľovi potrebné ustanoviť právneho zástupcu alebo či si sám zabezpečí zastupovanie kvalifikovaným právnym zástupcom. Sťažovateľovi bola za týmto účelom 23. januára 2001 stanovená lehota, sťažovateľ bol však nečinný až do 20. novembra 2001. Následne sa nedostavil na výsluch určený na 13. december 2001 ani na pojednávania vytýčené na 30. október 2002 a 9. december 2002, na ktorých sa mal súd zaoberať otázkou schválenia súdneho zmieru. K tomu došlo až na pojednávaní konanom 27. januára 2003, na ktoré sa dostavili sťažovateľ aj dotknutý účastník konania na strane odporcu. Sťažovateľ bol 27. júna 2003 vyzvaný na vyjadrenie, či trvá na podanom návrhu voči odporcom v druhom a treťom rade. Na výzvu však nereagoval.

Vo veci konajúci sudca na záver svojho vyjadrenia uviedol, že podľa jeho názoru v období od prevzatia spisového materiálu bol jeho postup vo veci štandardný a bez prierahov v konaní.

Okresný súd vo svojom liste sp. zn. Spr 3514/03 z 18. novembra 2003 taktiež uviedol, že súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania vo veci.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Senát ústavného súdu preto sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne predložených vyjadrení účastníkov a obsahu dotknutého spisu.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Návrhom z 20. augusta 1991 sťažovateľ spolu s F. K., bytom H. M., uplatnili na Okresnom súde Považská Bystrica reštitučné nároky na vydanie nehnuteľností, ako aj právo na náhradu škody a uvedenie do pôvodného stavu v súvislosti so zabratím ich nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území H. M.. Návrh bol zaevidovaný pod sp. zn. 12 Nc 2265/91.

Pokynom súdnej kancelárii z 26. augusta 1991 vo veci konajúci sudca nechal vyzvať navrhovateľov na odstránenie nedostatkov podaného návrhu, pričom im súčasne odporučil obrátiť sa na právnu zástupkyňu advokátku JUDr. Z. T. ustanovenú im už v inej obdobnej veci (sp. zn. 12 Nc 26/91). Podaním z 3. septembra 1991 sťažovateľ Okresnému súdu Považská Bystrica oznámil, že JUDr. Z. T. požiadala o „zrušenie ustanovenia za právnu zástupkyňu“ v predmetnej veci, a súčasne súd požiadal, aby mu pomohol odstrániť nedostatky jeho návrhu.

Listom z 3. októbra 1991 Okresný súd Považská Bystrica poučil sťažovateľa, akým spôsobom má odstrániť nedostatky svojho návrhu, a vyzval ho na ich odstránenie v lehote 7 dní odo dňa doručenia jeho listu. Sťažovateľ podaním z 9. októbra 1991 doplnil svoj návrh v predmetnej veci.

Pokynom súdnej kancelárii z 11. novembra 1992 nechal vo veci konajúci sudca pripojiť spis Okresného súdu Považská Bystrica, v ktorom bol sťažovateľ oslobodený od platenia súdnych poplatkov a bol mu bezplatne ustanovený právny zástupca.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 3. januára 1993 vytýčil termín pojednávania na 1. marec 1993 a nechal naň predvolať sťažovateľa, ako aj advokátku JUDr. Z. T.

Na pojednávaní konanom 1. marca 1993 sťažovateľ predložil splnomocnenie na jeho zastupovanie v konaní J. K., sťažovateľ i jeho zástupca boli poučení o tom, že ich návrh nespĺňa kritériá riadneho návrhu, následne im bola uložená lehota 10 dní na odstránenie nedostatkov návrhu.

Pokynom z 31. marca 1993 nechal vo veci konajúci sudca previesť vec do registra „C“ a predložiť spis podpredsedníčke Okresného súdu Považská Bystrica. Pokynom z 28. júla 1993 bola predmetná vec pridelená na vybavenie do iného senátu.

Pokynom z 5. novembra 1993 vo veci konajúci sudca vytýčil termín pojednávania na 17. november 1993 a nechal naň predvolať účastníkov konania. Pojednávanie zo 17. novembra 1993 bolo odročené na návrh sťažovateľa za účelom vyhotovenia geometrického plánu a presnej špecifikácie návrhu v zmysle spomínaného geometrického plánu zo strany sťažovateľa.

Listom zo 6. decembra 1993 sťažovateľ Okresnému súdu Považská Bystrica oznámil, že geometrický plán bude vyhotovený do 15. decembra 1993, ďalej sa v ňom vyjadril k vyjadreniam odporcov na poslednom pojednávaní. Následne bol do spisu založený geometrický plán zo 17. decembra 1993 vyhotovený Ing. P. L.

Podľa úradného záznamu z 12. apríla 1994 bola predmetná vec pridelená na vybavenie novému sudcovi Okresného súdu Považská Bystrica s upozornením, že vo veci sa pod Spr. 1201/92 vybavovala sťažnosť navrhovateľa na prietahy.

Podaním z 27. apríla 1994 sťažovateľ rozšíril návrh o odporcu v štvrtom rade.

Pokynom z 18. mája 1994 vytýčil vo veci konajúci sudca termín pojednávania na 6. jún 1994 a nechal naň predvolať právnu zástupkyňu sťažovateľa.

Podľa zápisnice spísanej na Okresnom súde Považská Bystrica 6. júna 1994 sa naň dostavil sťažovateľ, ktorý bol vyzvaný, aby svoj návrh riadne špecifikoval. Okresný súd

Považská Bystrica následne po vyjadrení sťažovateľa uznesením uložil sťažovateľovi povinnosť v lehote 10 dní mu zaslať riadny návrh v potrebnom počte vyhotovení a pojednávanie odročil na neurčito.

Podaním zo 14. júna 1994 podal sťažovateľ námietku zaujatosti proti vo veci konajúcemu sudcovi a zároveň požiadal, aby bola predmetná vec pridelená na rozhodnutie inému okresnému súdu.

Okresný súd Považská Bystrica predložil listom z 29. júna 1994 spisový materiál Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o námietke zaujatosti voči zákonnému sudcovi, ako aj o žiadosti sťažovateľa spolu s vyjadrením všetkých sudcov Okresného súdu Považská Bystrica v predmetnej veci (všetci sudcovia okresného súdu sa cítili byť vo veci zaujatí, vzhľadom na „*sústavné sťažnosti zo strany sťažovateľa*“, a preto navrhli, aby Krajský súd v Banskej Bystrici veci prideliť inému okresnému súdu v súlade so žiadosťou sťažovateľa).

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 16 Nc 466/94 z 29. júla 1994, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. augusta 1994, vylúčil sudcov Okresného súdu Považská Bystrica z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci a vec prikázal Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Pokynom zo 7. septembra 1994 nechal vo veci konajúci sudca s poukázaním na uznesenie sp. zn. 16 Nc 466/94 z 29. júla 1994 odstúpiť spis Okresnému súdu Žilina.

Pokynom z 20. septembra 1994 nechal vo veci konajúci sudca okresného súdu vyzvať právneho zástupcu sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v lehote 7 dní a zároveň mu zaslať tlačivo na preukázanie majetkových a osobných pomerov sťažovateľa.

Uznesením z 11. novembra 1994 bol sťažovateľ oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Rozhodnutie bolo doručené 16. novembra 1994.

Pokynom z 15. novembra 1995 vo veci konajúci sudca okresného súdu nechal vyzvať sťažovateľa, aby odstránil nedostatky svojho podania, ďalej aby oznámil okresnému súdu, či má zvoleného právneho zástupcu, a aby v lehote 10 dní doručil predmetný návrh okresnému súdu pod hrozbou zastavenia konania. Výzva bola sťažovateľovi doručená 27. novembra 1995.

Dňa 17. januára 1996 okresný súd uznesením č. k. 8 C 604/94-76 konanie zastavil. Rozhodnutie bolo doručené 24. januára 1996.

Na základe odvolania sťažovateľa nechal vo veci konajúci sudca 20. februára 1996 doručiť odvolanie odporcom na vyjadrenie a 27. marca 1996 vyhotoviť predkladaciu správu a spis predložiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici. Spis bol predložený 4. apríla 1996.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 12 Co 1403/96 z 30. apríla 1996 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie 24. júna 1996.

Pokynom z 10. júla 1996 nechal vo veci konajúci sudca doručiť uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici všetkým účastníkom konania. Rozhodnutie bolo doručené 22. júla 1996.

Pokynom z 1. októbra 1997 uložil vo veci konajúci sudca súdnej kancelárii vykonať viacero úkonov smerujúcich k príprave pojednávania - požiadať Okresný súd Považská Bystrica o zaslanie spisu sp. zn. R I 429/71, vyzvať Okresný úrad v Považskej Bystrici, odbor katastrálny, o zaslanie identifikácie parciel, ako aj ďalších dokumentov katastrálneho operátu týkajúcich sa predmetu konania, vyzvať Obchodný register Okresného súdu Trenčín na zaslanie výpisov z obchodného registra týkajúcich sa odporcov.

Obchodný register Okresného súdu Trenčín doručil okresnému súdu požadované výpisy z obchodného registra 15. októbra 1997.

Prípismi z 22. októbra 1997 vo veci konajúci sudca urgovoal zaslanie vyžiadaného spisu od Okresného súdu Považská Bystrica, ako aj zaslanie odpovede na svoju výzvu od Okresného úradu Považská Bystrica, odboru katastrálneho.

Pokynom z 10. novembra 1997 nechal vo veci konajúci sudca opätovne urgovať Okresný úrad Považská Bystrica na splnenie výzvy pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty v lehote 5 dní.

Pokynom z 3. decembra 1997 nechal vo veci konajúci sudca predvolať sťažovateľa a jeho zástupcu (Ing. J. K.) za účelom právneho poučenia na 7. január 1998.

Podľa úradného záznamu spísaného na okresnom súde 7. januára 1998 sa na predvolanie na okresný súd dostavili sťažovateľ a Ing. J. K. Po vypočutí sťažovateľa i Ing. J. K. okresný súd podrobne poučil sťažovateľa o náležitostiach návrhu na začatie konania, upozornil ho na nedostatky ním podaného návrhu a určil mu lehotu 1 mesiaca na jeho úpravu. Sťažovateľ v závere výsluchu zobral svoj návrh voči odporcovi v štvrtom rade späť a požiadal o zastavenie konania voči tomuto subjektu.

Uznesením č. k. 8 C 604/94-127 z 28. januára 1998 okresný súd zastavil konanie voči odporcovi v štvrtom rade.

Podaním z 31. januára 1998 (doručeným okresnému súdu 4. februára 1998) sťažovateľ doplnil svoj návrh a súčasne požiadal okresný súd o ustanovenie právneho zástupcu.

Pokynom z 24. februára 1998 nechal vo veci konajúci sudca doručiť uznesenie č. k. 8 C 604/94-127 z 28. januára 1998 na adresu konateľa odporcu v štvrtom rade.

Okresný súd listami z 29. apríla 1999 požiadal Okresný úrad Považská Bystrica, odbor katastrálny, o zaslanie správy ohľadom nehnuteľností tvoriacich predmet konania

v lehote 15 dní a Okresný súd Považská Bystrica o zaslanie spisu sp. zn. D 542/92 po nebohom F. K. (otcovi sťažovateľa).

Okresný úrad Považská Bystrica, odbor katastrálny, odpovedal na výzvu okresného súdu podaním doručeným mu 27. mája 1999, v prílohe ktorého mu zaslal aj vyžiadané listiny.

Okresný súd Považská Bystrica odpovedal na výzvu okresného súdu listom zo 4. júna 1999 (doručeným 11. júna 1999), v ktorom mu oznámil, že dedičské konanie sp. zn. D 545/92 nie je skončené a spis sa nachádza u súdnej komisárky.

Výzvou z 5. novembra 1999 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa, aby v predmetnej veci odstránil nedostatky svojho návrhu na začatie konania, podrobne ho o nich opätovne poučil, a v závere mu odporučil obrátiť sa pri odstraňovaní nedostatkov podaného návrhu na advokáta alebo komerčného právnik.

Listom z 8. novembra 1999 okresný súd požiadal Okresný úrad Považská Bystrica, odbor katastrálny, aby mu v lehote 15 dní zaslal identifikáciu parciel, ktorých sa konanie týkalo, a od Okresného súdu Považská Bystrica žiadal zaslať spisy sp. zn. R I 492/71, D 545/92 a D 515/72. Okresný úrad Považská Bystrica, odbor katastrálny, odpovedal na výzvu okresného súdu listom doručeným mu 22. novembra 1999.

Uznesením č. k. 8 C 604/94-154 z 13. januára 2000 okresný súd konanie v predmetnej veci zastavil.

Podaním z 18. januára 2000 vzniesol sťažovateľ námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi a podaním z 31. januára 2000 (doručeným 4. februára 2000) podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 8 C 604/94-154 z 13. januára 2000.

Pokynom zo 17. marca 2000 nechal vo veci konajúci sudca predložiť spis v predmetnej veci Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Spisový

materiál v predmetnej veci bol Krajskému súdu v Žiline doručený na rozhodnutie o námietke zaujatosti, ako aj na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu o zastavení konania 23. mája 2000.

Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Nc 152/00 z 30. augusta 2000 bolo rozhodnuté o vylúčení vo veci konajúceho sudcu z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci a uznesením sp. zn. 5 Co 1328/00 z 30. augusta 2000 Krajský súd v Žiline uznesenie okresného súdu o zastavení konania č. k. 8 C 604/94-154 z 13. januára 2000 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 12. septembra 2000.

Opatrením z 2. novembra 2000 predseda okresného súdu pridelil predmetnú vec na prejednanie a rozhodnutie novému samosudcovi. Ten nechal pokynom z 19. decembra 2000 doručiť uznesenia Krajského súdu v Žiline účastníkom konania a predvolať na 23. január 2001 sťažovateľa na výsluch.

Podľa zápisnice č. k. 8 C 604/94-172 z 23. januára 2001 spísanej na okresnom súde sa na výsluch dostavil sťažovateľ, ktorý požiadal o poskytnutie lehoty 15 dní, v ktorej okresnému súdu písomne oznámi, či si zabezpečil právnik a alebo mu ho má ustanoviť okresný súd. Spis v predmetnej veci bol následne predložený kancelárii na lehotu do 20. februára 2001.

Listom z 15. januára 2001 (doručeným 19. januára 2001) oznámila JUDr. O. P. ako správkyňa konkurznej podstaty okresnému súdu, že na majetok žalovaného v druhom rade - Považských hotelov a reštaurácií, š. p. v likvidácii, Považská Bystrica bol 13. januára 1998 uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici vyhlásený konkurz.

Obec H. M. ako žalovaná v prvom rade predložila v podaní z 2. februára 2001 okresnému súdu návrh na uzavretie zmieru so sťažovateľom v uvedenej veci.

V podaní z 26. marca 2001 doručenom okresnému súdu 9. apríla 2001 sa sťažovateľ vyjadril, že návrh žalovaného v prvom rade na uzavretie súdneho zmiernu „uvítal“, a uviedol, že aj z tohto dôvodu „(...) som upustil od právneho zástupcu zo zákona (...)“.

Pokynom z 20. novembra 2001 nechal vo veci konajúci sudca predvolať na výsluch na 13. december 2001 zástupcu žalovanej v prvom rade (starostku obce H. M.) a sťažovateľa a požiadať Krajský súd v Banskej Bystrici o zaslanie uznesenia o vyhlásení konkurzu na žalovaného v druhom rade v lehote 7 dní.

V podaní z 7. decembra 2001 (doručenom okresnému súdu 12. decembra 2001) žalovaná v prvom rade špecifikovala okresnému súdu znenie zmiernu, ktorý navrhuje.

Podaním z 18. decembra 2001 (doručeným 27. decembra 2001) sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že súhlasí so znením zmiernu v plnom znení, a zároveň požiadal okresný súd o jeho schválenie.

Pokynom z 18. septembra 2002 vo veci konajúci sudca vytýčil termín pojednávania na 30. október 2002 a nechal naň predvolať účastníkov konania. Podľa úradného záznamu z 23. októbra 2002 vo veci konajúci sudca zrušil uvedený termín pojednávania z dôvodu svojej práceneschopnosti a nechal túto skutočnosť telefonicky oznámiť účastníkom konania. Zároveň vytýčil nový termín pojednávania na 9. december 2002 a nechal naň predvolať všetkých účastníkov konania. Výzvy boli účastníkom konania doručené 28. októbra 2002.

Na pojednávanie konané 9. decembra 2002 sa však účastníci konania nedostavili, z tohto dôvodu ho okresný súd odročil na 27. január 2003.

Listom z 24. januára 2003 správca konkurznej podstaty Poľnohospodárskeho družstva Považské Podhradie ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní 27. januára 2003.

Na pojednávaní konanom 27. januára 2003 po vypočutí sťažovateľa a žalovaného v prvom rade okresný súd schválil zmier uzatvorený medzi uvedenými účastníkmi konania.

Pokynom z 20. júna 2003 nechal vo veci konajúci sudca doručiť uznesenie účastníkom konania a súčasne sťažovateľa vyzvať na oznámenie (v lehote 10 dní), či trvá na podanom návrhu ohľadne žalovaných v druhom a treťom rade alebo ho berie späť. Následne požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozhodnutia z 27. januára 2003. Predseda okresného súdu povolil predĺženie tejto lehoty do 23. júna 2003.

Listom z 3. júla 2003 (doručeným 4. júla 2003) sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že trvá na podanom návrhu proti žalovaným v druhom a treťom rade.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...) súdom (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

Ústavný súd, súc viazaný návrhom (20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), sa sťažnosťou zaoberal v rozsahu, v akom predmet konania vymedzil právny zástupca sťažovateľa v petite sťažnosti. Posudzoval preto konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 604/94. Pri uplatňovaní vyššie uvedených kritérií za účelom posúdenia existencie zbytočných prietáhov v označenom konaní však prihliadal aj na stav, v akom sa konanie nachádzalo v čase postúpenia veci Okresnému súde Žilina. V tomto rozsahu prihliadal aj na priebeh konania na Okresnom súde Považská Bystrica.

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba o plnenie, ktorou sa sťažovateľ domáhal vydania nehnuteľností, náhrady škody a uvedenia nehnuteľností do pôvodného stavu proti žalovaným: obci H. M., Považským hotelom a reštauráciám Považská Bystrica, š. p. v likvidácii, a JRD Považské Podhradie (neskôr Poľnohospodárskemu družstvu so sídlom v Považskej Bystrici – Považské Podhradie „v likvidácii“). Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o osobitnej skutkovej alebo právnej zložitosti veci.

B) Správanie sťažovateľa ako účastníka konania prispelo k predĺženiu doby prerokovania uvedenej veci predovšetkým v dôsledku nedostatkov v zákonom predpísaných náležitostiach ním podaného návrhu na začatie konania. Sťažovateľ bol na tieto nedostatky opakovane (26. augusta 1991, 3. októbra 1991, 1. marca 1993 a 6. júna 1994) upozornený (vrátane výzvy na ich odstránenie) ešte v čase prerokovania veci Okresným súdom Považská Bystrica, napriek tomu sťažovateľova žaloba ani v čase prikázania veci Okresnému súde Žilina nespĺňala zákonom ustanovené náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania. Na výzvu okresného súdu z 15. novembra 1995 na odstránenie nedostatkov návrhu a oznámenie, či má zvoleného právneho zástupcu v konaní, sťažovateľ nereagoval (okresný súd konanie následne „prvý krát“ zastavil). Obdobne nereagoval sťažovateľ ani na výzvu okresného súdu z 5. novembra 1999. Dňa 23. januára 2001

požiadal sťažovateľ okresný súd o poskytnutie 15-dňovej lehoty, počas ktorej mal splnomocniť na svoje zastupovanie v konaní kvalifikovaného právneho zástupcu podľa vlastného výberu alebo požiadať o ustanovenie právneho zástupcu okresný súd. Sťažovateľ tak v súdom stanovenej lehote neurobil a ani jeho vyjadrenie z 26. marca 2001, ktoré bolo okresnému súdu doručené 9. apríla 2001, nebolo v tomto smere jednoznačné. Sťažovateľ sa taktiež bez ospravedlnenia, resp. uvedenia dôvodu neustanovil na pojednávanie vytýčené okresným súdom na 9. december 2002 aj napriek tomu, že bol riadne predvolaný.

Ústavný súd na základe vyššie uvedených skutočností považoval správanie sťažovateľa v posudzovanom konaní za okolnosť, ktorá podstatným spôsobom prispela k predĺženiu celkovej doby prerokovania predmetnej veci, a zohľadnil ju preto na ťarchu sťažovateľa pri posúdení existencie zbytočných prietahov v uvedenom konaní.

Nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach návrhu na začatie konania (ktoré bránia súdu konať a rozhodnúť vo veci samej), nerešpektovanie výziev súdu, prípadne neodôvodnená neúčast' na pojednávaní zo strany účastníka konania namietajúceho porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v súdnom konaní patria medzi okolnosti, na ktoré ústavný súd prihliada pri posudzovaní tvrdenia o porušení označeného základného práva (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 55/02).

Na druhej strane ústavný súd opakovane judikoval, že nedostatky žaloby (návrhu na začatie konania) ani iné skutočnosti na strane sťažovateľa majúce vplyv na predĺženie doby konania samy osebe nevyklučujú zodpovednosť súdu za zbytočné prietahy v konaní spôsobené jeho nesprávnym či neefektívnym postupom, alebo dokonca nečinnosťou (obdobne napr. I. ÚS 47/96, I. ÚS 21/00, III. ÚS 193/03).

Na posúdenie, v akej miere sa správanie sťažovateľa ako účastníka prejavilo v danej veci na dĺžke posudzovaného konania, bolo ešte potrebné preskúmať postup okresného súdu (I. ÚS 3/02).

C) Z obsahu spisu je zrejmé, že okresný súd sa počas podstatnej časti trvania konania zaoberal otázkou odstraňovania nedostatkov návrhu a skúmaním podmienok konania. Postup okresného súdu teda smeroval k odstráneniu prekážok brániacich meritórnemu prerokovaniu návrhu sťažovateľa, ústavný súd však dospel k záveru, že tento postup v danom prípade nemožno považovať za efektívny, t. j. zodpovedajúci zásade účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konania.

O uvedenom závere svedčia predovšetkým opakované a relatívne dlhé obdobia nečinnosti okresného súdu v posudzovanom konaní, ktoré nezodpovedali povahe veci a stavu, v akom sa konanie v tom čase nachádzalo. Ide o obdobie od doručenia uznesenia okresného súdu z 11. novembra 1994, ktorým bol sťažovateľ oslobodený od platenia súdnych poplatkov - 16. novembra 1994, do nasledujúceho procesného úkonu okresného súdu na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu - vyzvať sťažovateľa, aby odstránil nedostatky svojho podania - 15. novembra 1995 (cca jeden rok), obdobie od 22. júla 1996 - od doručenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 1403/96 z 30. apríla 1996, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania zo 17. januára 1996 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, do 1. októbra 1997, keď vo veci konajúci sudca uložil súdnej kancelárii vykonať viacero úkonov smerujúcich k príprave pojednávania (viac ako jeden rok a dva mesiace), a obdobie od 24. februára 1998, keď okresný súd doručoval uznesenie o zastavení konania proti odporcovi v štvrtom rade č. k. 8 C 604/94-127 z 28. januára 1998 na adresu konateľa odporcu v štvrtom rade, do 29. apríla 1999, keď pokračoval v konaní žiadosťou Okresnému úradu Považská Bystrica, odboru katastrálnemu, o zaslanie správy ohľadom nehnuteľností tvoriacich predmet konania a Okresnému súdu Považská Bystrica o zaslanie spisu týkajúceho sa dedičského konania po otcovi sťažovateľa (cca jeden rok a dva mesiace).

Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu v konaní sp. zn. 8 C 604/94 (spolu viac ako tri roky a štyri mesiace) nesvedčia o tom, že by okresný súd organizoval svoj procesný postup v uvedenom konaní v súlade s § 6 a § 100 Občianskeho súdneho poriadku tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty účastníkov konania ohľadne práv, ktorých sa žaloba týkala.

K predĺženiu doby prerokovania predmetnej veci prispela aj nesústredenosť postupu okresného súdu, ktorý 7. januára 1998 poučil sťažovateľa a jeho splnomocneného zástupcu (Ing. J. K.) o nedostatkoch podanej žaloby a o zákonných náležitostiach návrhu na začatie konania, pričom sťažovateľovi stanovil na odstránenie nedostatkov lehotu jedeného mesiaca. Sťažovateľ sa pokúsil odstrániť nedostatky návrhu podaním z 31. januára 1998 doručeným okresnému súdu 4. februára 1998, v ktorom súčasne požiadal o ustanovenie kvalifikovaného právneho zástupcu. Okresný súd opomenul rozhodnúť o uvedenej žiadosti sťažovateľa a po opätovnej výzve na odstránenie nedostatkov návrhu z 5. novembra 1999 konanie uznesením z 13. januára 2000 zastavil. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd rozhodnutie o zastavení konania zrušil dôvodiac: „(...) *Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že prvostupňový súd nerozhodol o žiadosti navrhovateľa, aby mu bol ustanovený právny zástupca. Táto jeho žiadosť sa nachádza na č. l. 128 druhá strana, kde navrhovateľ žiada, aby mu bol ustanovený právny zástupca zo zákona, poukazujúc na svoj zdravotný stav a sociálne pomery. (...) Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd rozhodol predčasne, keď konanie zastavil bez toho, aby rozhodol o žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v súlade s ust. § 30 O. s. p.*“ (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 1328/00 z 30. augusta 2000).

V dôsledku odstraňovania tohto pochybenia v postupe okresného súdu v odvolacom konaní sa konanie predĺžilo o obdobie od 13. januára 2000 do 12. septembra 2000 (cca osem mesiacov), keď bola okresnému súdu po rozhodnutí Krajského súdu v Žiline o zrušení uznesenia okresného súdu o zastavení konania č. k. 8 C 604/94-154 z 13. januára 2000 vec vrátená na ďalšie konanie.

Ústavný súd dospel k záveru, že už uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu a obdobie, o ktoré sa v dôsledku odstraňovania nesprávnosti v jeho postupe konanie predĺžilo (spolu približne štyri roky), je potrebné kvalifikovať ako obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd, v dôsledku čoho bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na

prerokovanie veci súdom v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľ sa prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu domáhal v konaní pred ústavným súdom aj rozhodnutia tohto znenia: *„Okresnému súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 604/94 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.“*

V čase rozhodovania ústavného súdu o namietanom porušení práv sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 8 C 604/94 vo vzťahu k žalovanému v prvom rade skončené rozhodnutím o schválení súdneho zmieru, na majetok žalovaných v druhom a v treťom rade bol uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 36 K 11/93 z 13. januára 1998 a sp. zn. 51-24 K 5/98 z 20. januára 1998 vyhlásený konkurz. V uvedených konaniach majú označení žalovaní postavenie úpadcov. Prípadný výrok ústavného súdu prikazujúci okresnému súdu postupovať v posudzovanom konaní bez prieťahov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, by bol preto vzhľadom na zákonnú prekážku ďalšieho postupu v posudzovanom konaní v dôsledku prebiehajúcich konkurzných konaní neadekvátny súčasnemu stavu uvedeného konania a taktiež nevykonateľný. Na druhej strane aj po prípadnom odpadnutí zákonnej prekážky spočívajúcej v prebiehajúcom konkurznom konaní by bol okresný súd viazaný ústavnou povinnosťou postupovať v danej veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúcou priamo z čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 150 000 Sk z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel, vzhľadom na to, že

predmetom sporu je pohľadávka pomerne vysokej hodnoty, čo v dôsledku nečinnosti okresného súdu vyvoláva v sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia pocit straty dôvery k tomuto orgánu.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 30 000 Sk. Táto suma zohľadňuje dĺžku zbytočných prietahov v konaní (štyri roky) a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty a straty dôvery v efektívne poskytnutie súdnej ochrany v predmetnej veci. Vo zvyšnej časti ústavný súd návrhu na finančné zadosťučinenie nevyhovel (bod 5 výroku nálezu). Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na okolnosti uvedeného prípadu, najmä na dĺžku (spolu približne štyri roky), povahu a dôvody zbytočných prietahov spôsobených okresným súdom, ako aj na závažnosť predmetu konania pre sťažovateľa, pričom bral do úvahy aj podiel sťažovateľa na predĺžení konania. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (II. ÚS 58/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 173/03), o ktorej v zmysle osobitných právnych predpisov rozhodujú všeobecné súdy (čl. 127 ods. 1 ústavy).

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať proti okresnému súdu náhradu trov konania pred ústavným súdom a ustanovený právny zástupca sťažovateľa uplatnil trovy právneho zastúpenia.

Právny zástupca uplatnený nárok na náhradu trov sťažovateľa bližšie nešpecifikoval a ani vznik trov sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom nepreukázal, preto ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovet (bod 5 výroku nálezu).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c), § 19 ods. 3, § 22 ods. 1 a ods. 2 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, v zásade nie je oceniteľný peniazmi (III. ÚS 34/03). Ústavný súd akceptoval v súvislosti s účelným poskytovaním právnej pomoci sťažovateľovi v danej veci dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom - 14. júla 2003 a písomné podanie na ústavný súd vo veci samej z 27. augusta 2003). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2003 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 270 Sk (základom pre výpočet je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2002 vo výške 12 811 Sk) a hodnota režijného paušálu 128 Sk.

Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2003 patrí právnenému zástupcovi sťažovateľa odmena v sume 8 540 Sk podľa § 22 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. (s prihliadnutím na zaokrúhlenie podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z.), ako aj dvakrát hodnota paušálnej náhrady hotových výdavkov spolu vo výške 256 Sk. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú preto celkom sumu 8 796 Sk.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť

ustanovenému právnenému zástupcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 8 796 Sk (bod 3 výroku nálezu).

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet ústavného súdu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 4 výroku nálezu).

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2004